

Wegwijfiche: koolgewassen

Februari

- Je kunt nog oogsten van de boerenkool.
- Maak het perceel waar de koolgewassen op komen zaaiklaar (zie De Moestuin > Percelen zaaiklaar maken).

Maart - april

Radisjes

- Begin maart kun je buiten de eerste radisjes zaaien. Om de oogst wat te spreiden zaai je het best om de twee weken een beetje. Je kunt de variëteit Saxa zaaien tot half april. Later zaaien is minder aan te raden, de radijen groeien dan zo snel dat ze 'voos' worden.
- Zaaien doe je op rijen die 10 tot 15 cm uit elkaar liggen. Binnen de rij laat je telkens 2 cm tussen twee opeenvolgende zaadjes.
- Na een week komen de radisplantjes boven en na een korte groeiperiode van 6 tot 8 weken kun je al oogsten.
- Het enige waarop je in het korte radijenleven moet letten, is dat ze voortdurend in vochtige grond kunnen groeien. Tijdens een droge periode is gieten op zandgrond zeker nuttig. Droogte leidt tot een snel gevormde knol die voos is en soms erg sterk smaakt. Bovendien hebben radijen ook de neiging te barsten als ze na een lange droge periode plots weer water krijgen. Je houdt de vochtigheid dus het best voortdurend op peil.

Rode- en wittekool

- Vanaf de laatste week van maart tot eind april kun je buiten rode en witte bewaarkool zaaien. Dat doe je op een zaaibedje op het perceel van de koolgewassen. Wie niet zelf kolen zaait, kan plantgoed aankopen.

Mei - juni: zomer op til

Radisjes

- Mei is de oogstmaand van de radisjes die je in maart en april gezaaid hebt. Bij het oogsten trek je ze aan het loof uit de grond.
- Radijen zijn weinig geschikt om te bewaren, bovendien kan niets op tegen de smaak van versgeplukte radisjes. Ga daarom om de paar dagen naar behoefte oogsten. Van radijen eet je voornamelijk de knolletjes, maar ook de blaadjes zijn eetbaar en lekker in een omelet.

Rode- en wittekool

- Gezaaide kool kun je tussen half mei en half juni uitplanten. Koolplantjes plant je uit als ze ongeveer 10 cm groot zijn. Plant ze uit op rijen die 60 cm van elkaar liggen, met ook 60 cm tussen twee plantjes binnen dezelfde rij. Zoveel plaats heeft elke koolplant nodig om te groeien.
- Als je koolplantjes kocht, dan kun je die nu uitplanten.
- Plaats vlak na het uitplanten een koolkraag rond de voet van de stengel van de koolplantjes.

Boerenkool

- Waar je de radisjes geoogst hebt, komt een deel van het perceel vrij. Hier kun je dan boerenkool zaaien. Je zaait in rijen die 60 cm uit elkaar liggen. Binnen de rij laat je telkens 15 cm tussen twee opeenvolgende zaadjes.

Juli - augustus

- Pak het onkruid nog eens flink aan voor je op vakantie vertrekt. Tijdens deze zomermaanden kan onkruid snel bloeien en zaad vormen.

Radisjes

- Als alle radisjes geoogst zijn en er nog plaats vrij is op het perceel van de koolgewassen, dan kun je daar facelia inzaaien (zie het hoofdstuk 'Bodemzorg').

Rode- en wittekool

- Je kunt nu een mulchlaag aanbrengen tussen de planten (zie het hoofdstuk 'Bodemzorg').

Boerenkool

- Als de boerenkolen te dicht bij elkaar staan, moet je ze dunnen. Dat betekent dat je binnen een rij alleen de sterkste planten laat staan. De andere plantjes verwijder je tot de planten binnen de rij op ongeveer 60 cm van elkaar staan.

- Je moet wieden en schoffelen om overbodige kruidgroei te verwijderen.
- Je kunt nu een mulchlaag aanbrengen tussen de planten.

September - oktober

Rode- en wittekool

- De kolen groeien rustig door.
- Als je kolen lang wilt bewaren, dan is het tijdstip van oogsten erg belangrijk. Laat de kolen volledig volgroeien, maar haal ze binnen voor het echt gaat vriezen. Zonder een vroege vorstperiode kunnen kolen tot eind oktober of zelfs tot in november op het perceel blijven staan. De kolen die je onmiddellijk wilt gebruiken, kun je alvast oogsten.

Boerenkool

- Je moet wieden en schoffelen om de kruidgroei te verwijderen.

November - december

Rode- en wittekool

- In november mag je de eerste echte nachtvorst verwachten. Haal de kolen die nog niet geoogst werden nu zeker binnen.
- Breng na het oogsten een wintermulchlaag aan op het perceel (zie De moestuin > Bodemzorg).

Boerenkool

- Je kunt boerenkool oogsten vanaf november. Dat doe je door bladeren van de stam te breken, te beginnen met de onderste bladeren. Je plukt steeds maar zoveel als je nodig hebt. De volgende keer pluk je de bladeren die iets hoger staan.
- Boerenkool heeft geen last van vrieskou en kan de hele winter buiten blijven. Boerenkool is trouwens pas écht lekker nadat het gevroren heeft.

Tuinklussen

Zaaibed

Een zaaibed is een aparte plek op het perceel om in te zaaien. De gekiemde plantjes verhuizen later naar hun definitieve plekje op hetzelfde perceel.

Waarom zaaien op een zaaibed?

Een zaaibed heeft als voordeel dat je aan dat kleine, overzichtelijke plekje gemakkelijk extra zorg kunt besteden.

Hoe ziet een goed zaaibed eruit?

De grond van het zaaibed moet fijn zijn en gelijk liggen. Op fijn verkruimelde grond kunnen de kiemplantjes veel goede wortels vormen. Dat is belangrijk om ze later te kunnen verhuizen naar hun definitieve groeiplaats. Plantjes met sterke wortels ondervinden minder stress bij het verhuizen. Speciaal bemesten is niet nodig. Na het kiemen blijven de plantjes maar enkele weken op het zaaibed staan. Extra stikstof geven doet zelfs meer kwaad dan goed: in plaats van gedrongen, krachtig plantgoed krijg je dan lang uitgegroeide slapjanussen.

Hoe een zaaibed maken?

- Maak de grond van het zaaibed onkruidvrij.
- Verkruimel de grond met een hark.
- Werk in de bovenste 5 cm van de bodem wat oude, verteerde compost in met behulp van een hark.

Hoe kolen zaaien op een zaaibed?

- Zaai in rijen die op 10 cm van elkaar liggen. Tussen twee zaadjes in dezelfde rij laat je ongeveer 3 cm.
- Na 10 tot 14 dagen steken de plantjes hun kopje boven de grond.

Uitplanten

Het uitplanten is een belangrijk moment: kiemplantjes verlaten de plaats waar ze opgekweekt werden (bijv. een zaaibed, potjes binnenshuis...) en komen op hun definitieve groeiplaats terecht.

Hoe uitplanten?

- Uitplanten is voor elk plantje een 'stressmoment'. Zorg daarom voor sterke, gezonde planten en ga voorzichtig en aandachtig te werk.
- Uitplanten doe je als de plantjes ongeveer 10 cm groot zijn, of als ze twee tot drie échte bladeren hebben (bladeren die verschijnen na de twee kiemblaadjes).

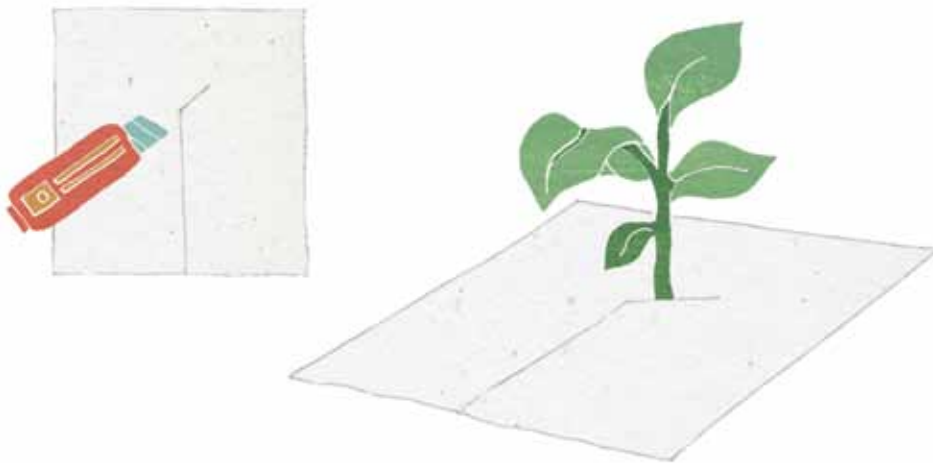
- Slappe plantjes mag je niet uitplanten. Giet ze eerst goed nat zodat ze voldoende water kunnen opnemen. Zet aangekochte planten in een potje eerst een half uur in een emmer water.
- Maak de grond van het perceel los met een hark en leg de grond gelijk.
- Maak plantgaten waar de plantjes terecht zullen komen. Op losse grond kun je plantgaten maken met je handen. Lukt dat niet, gebruik dan een plantschopje of een pootstok.
- Giet water in de plantgaten zodat ook daar de bodem goed nat is.
- Maak met je handen de grond rond de plantjes op het zaaibed goed los. Neem het plantje vast bij de stengel, vlak boven de grond. Trek de plantjes dan voorzichtig en traag uit de losse grond.
- Leg de plantjes voorzichtig in een kistje op een krant.
- Ga met het kistje naar de plaats waar je de plantgaten gemaakt hebt en zet telkens één plantje in een plantgat.
- Plant het plantje iets dieper dan het op het zaaibed stond. De onderste bladeren moeten wel boven de grond uitkomen.
- Vul het plantgat met grond. Druk de grond rond het plantje goed aan. Zo zorg je voor een goed contact tussen de wortels en de grond.

Koolkraag

De koolvlieg legt haar eitjes aan de voet van de stengels van koolplantjes. Een koolkraag verhindert dat de larven van de koolvlieg de bodem indringen en de wortels van de plant opeten.

Hoe een koolkraag aanbrengen?

- Neem een stuk soepel en stevig plastic.
- Knip hieruit een vierkant van 15 op 15 cm.
- Knip van het midden van een van de zijden tot aan het midden van het vierkant. Daar geef je nog een klein schuin knipje (zie tekening).
- Breng de kraag aan rond de voet van de stengel zodat die goed afgesloten is van de bodem.

Dunnen

Dunnen gebeurt op dezelfde manier als uitgelegd bij de tuinklussen van de bladgewassen.

Wieden en schoffelen

Meer uitleg over wieden en schoffelen vind je bij de wegwijsfiche met algemene tuinklussen.

